№ 58.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 19. LIPCA 1802. ROKU W SOBOTĘ

z Petersburga V. S. 8. Lipca.

Naznaczeni kommendantami: Elizabetgradzkiego półku huzarów Półkownik Xiąże Galicin; 5go strzelców Półkownik Czerkasow; Roczensalmskiego garnizonowego Podpółkownik Trombaro. Woienno sierockiego domu, Major Lode umieszczony w S. Petersburgskim regimencie grenadyerów. Leibgwardyi konney Generał Major Raiewski umieszcza się w armii. Czarnomorskiey flotty okrętowey Kontr-Admirał Debar na własną prośbę uwolniony od służby. Zmarli: Baltyckiey flotty okrętowey Kapitan Skille; 7go batalionu flotnego Kapitan Puszczyn; Czarnomorskiey kommendy Major Wilde wymazuią się z rang listy. Półkownik Depont Leroi umieszczony w 1. batalionie artylleryi; Kornet Abramowicz w Tatarskim półku Litewskim.

z Wiednia 18. Lipca.

W Presburgu Seymowe deputacye nic jeszcze nowego nie postanowiły, zatrudniaiąc się roztrząsaniem propozycyi sobie podanych. — W mieście Węgierskiém [illegible] poszło w perzynę; szkoda wynosi więcey 2. mill: złot. ryńsk. — Dyrektor tuteyszey szkoły głucho-niemych May został zaszczycony od Cesarza Jmci medalem złotym, który na publiczném posiedzeniu odebrał z rąk Wice Gubernatora Graffa Kuefstein. — Królowa Jmć Dwóch Sycylii odebrała z Palermu wiadomość, że małżonek iey d. 9 miał wynišć pod żagle, d. 23. stanąć w Neapolu. Przeto Monarchini wyieżdża wkrótce sama do Triestu; na pożegnanie spodziewany tu Cesarz Jmć z familią. — Interes indemnizacyi zdaie się zbliżać do końca. Przed kilko dniami Poseł Brandeburgski oświadczył Stanom w Ratisbonie, iż nikt z miasta oddalać się nie powinien, i żadne wakacye nie będą pozwolone; ponieważ rząd Francuzki ma wkrótce podać Seymowi propozycye bardzo ważne, które zciągną się do dopełnienia Lunewilskiego traktatu. Potwierdził to Poseł Francuzki Bacher; ważną zaś notę ma podawać Caillard, któremu w r. 1792. przed woyny zaczęciem Austryacy kazali ustępować z Ratisbony w 24. godzinach.

O rozruchach Constantinopolskich nie mamy jeszcze doniesienia pewnego; to niewątpliwa że Posłowie zagraniczni okręta przygotowali dla siebie, maiąc opuścić stolicę w ostatniém niebezpieczeństwie. Dywan posiedzenia odprawuie nie ustaiące dniem i nocą; do Azyi kilkunastu gońców posłano z rozkazem, ażeby woyska w Prowincyach będące, jak nayrychley przechodziły do Europy. Przyczyna zamieszania jest taka. Na początku Czerwca odebrano w Constantinopolu wiadomość niespodzianą, że Paswan Oglou Wołoszczyznę podbił; i zaraz drugą, że buntownik Basza Romelii Giorgi Osman z woyskiem stanął w Kinkeklisse, zamyślaiąc, porozumiawszy się z drugiemi Wodzami podeyrzanemi, na stolicę Sułtanów nastąpić. Trwoga w mieście nie słychana. Zwołano żołnierza do broni, w liczbie 40. tysięcy; między niemi 5. Iańczarskich półków; robić przygotowania do odporu zaczęto. Kapitan Basza stanął na czele armii; wierność Iańczarska podeyrzaną była; lękano się buntu otwartego; przecie żołd zaległy spokoynie przyjeli. Wszystkie sklepy kupieckie, targi zamknięte; liczna straż po ulicach biegała. Uspokoiło się nakoniec wszystko, zwłaszcza po odebranym rapporcie, że Osman nie maiąc nad 5. tysięcy ludu, gdy wydział licznieyszych bez porównania Turków, unikaiąc bitwy wstępney, wstecz poszedł.

Niektórzy jemu przypisuią zamysł osadzenia nadbrzeżów morza czarnego; inni mówią że czeka na przyiście Paswana Oglou, maiąc spólnie dokazywać; inni naostatek, że pisał do Kapitana Baszy oświadczaiąc wierność i przywiązanie do Tronu, gotów przybyć do Stolicy, i przed obliczem Sułtana stanąwszy, obiawić, kto prawdziwym onego jest przyiacielem, kto zdraycą. Ciż sami przydaią że Osman woyska swoie przyłączy do obozów Kapitana Baszy, i na Widdin póydzie razem; to albowiem pewna, iż Admirał wielką wyprawę gotuie dla poskromienia buntowników. Wielki Wezyr opuścił Egipt, niewiadomo w jakim stanie; znayduie się teraz [illegible] Wołoski Suzzo, który z Bukaresztu niedawno uciekł, lękać się trzeba, żeby nie odebrał nadgrody u Turków pospolitey. Opisać nie podobno jak wielką klęskę poniosło pomienione miasto przez rabunek od nieprzyiaciela i swoich, którzy z zamieszania korzystać chcieli.

z Londynu 9. Lipca.

Poszło u nas we zwyczay stawiać posągi. Obywatele Edinburga przez subskrypcyą zbierać zaczeli pieniądze, które maią bydź obrócone na wystawienie pamiątki chwalebney dla Ministra dawnego Dundas. — W Indyi wschodniey woyna z Polygarami nie jest skończona. Generał Campbell biorąc szturmem twierdzę ich Sengatam stracił 70. Officyerów zabitych i ranionych; w bitwie pod Gooty 30; strata w kraiu odległym nienadgrodzona. Przymuszony nieprzyiaciel do ucieczki, bezpieczne znalazł schronienie w górach Mysorskich. — Gdy obierano Reprezentantów do Parlamentu w mieście naszém, obywatele chcieli koniecznie, aby z Kandydatów każdy przyrzekł uroczyście, iż trzymać się będzie daney od nich instrukcyi. Zezwolili na to wszyscy Kandydaci nowi; dawnieysi Reprezentanci odrzucili, wyiąwszy Aldermana Combe; dowodząc że to się sprzeciwia duchowi Angielskiey Konstytucyi, która moc i władzę daie nieokreśloną Posłom, stanowienia, co z dobrem narodu bydź osądzą. Przyimuiąc obowiązek nowy, musieliby po zakończoném urzędowaniu zdawać ścisły rachunek ziomkom z czynności swoich, ludzie ołonsach narodu stanowić absolutnie nawykli.

Twierdze Gibraltaru naprawić i pomnożyć kazano. — Kompania Wschodnio-Indyiska dawniey pozwoliła kupcom prywatnym posyłać okręta do Azyi, 3. tysiące beczek ładunku nośząc; teraz im przydała jeszcze 5. tysięcy. O postępku jey z Nababem Arcot rozsądny Anglik

uczynił następuiące uwagi. ,, Czas jest bronić honor narodowy, poradzić się zdrowſzey polityki. Rozſzerzyliśmy niezmiernie władzę naſzą w Indyi; może to ſzkodzić; prędkie nabycie nie zawſze jest sprawiedliwe. Próżno narzekać na dumę sąsiaduiącey Francyi; sami czyliżesmy w lat kilkadziesiąt nie zagarneli pod jarzmo 50. mill: ludu? Bralismy Prowincye po Królestwach; kto się o to uraził, dał nam przyczynę do woyny. Postępek nie sprawiedliwy; nie znaiąc Indyanów, krzywdziemy codziennie więcey; litość mieysca w sercu Anglikow już nie ma. Gniewamy się, co zrobili Francuzi w Niemczech i Włoſzech, wydzieraiąc Państwa dziedziczne Królom i Xiążętom. Zwalone Trony Monarchów Indyiskich są dziełem nas samych. Wołamy na trofea Konsula Francuzkiego! Zamykamy oko na dziwactwa, despotyzm, tyrannią Prokonsulów i kupców naſzych na wschodzie. Coraz gwałty nowe, i nie ustaną, póki nie zginą do jednego Indyiscy Panowie. Któż się nie rozśmiał słyſząc, jakesmy syna karali za korrespondencyą Oyca i Dziada, Nababów Arcotu? Któż nie przypomniał powieści o baranie i wilku? Sprawiedliwość i polityka narodowa tamę bezprawiom położyć powinna; inaczey zamieſzania będą ustawiczne, woyny ciągłe, upadek rychły i konieczny. Cóż się stanie z nami, jeśli Europeyskich narodów posiłkowe legiony przybędą na ratunek Indyanom zniechęconym?

Zawiedlismy się w nadziei, że brat i dziedzic zmarłego Xiążęcia Bedford bydź zechce opiekunem rolników; wielkim nakładem zebrane w Woburn narzędzia rolnicze zprzedać już kazał.

Od granic Włoskich 3. Lipca.

Król Etrusków choruie; przysięgę odłożono do czasu niezamierzonego. — W Neapolu ogłoſzono edykt następuiący. ,, Król donoſząc [illegible] przypadki [illegible] w niepamięć wieczną, te naybardziey, które bydź mogą zrzódłem niezgod, nieufności, trwogi; jednomyślność uſzczęśliwi narod. Nie chce Monarcha, aby odtąd ktokolwiek był skarżony o dawnieyſze postępki; Sędziowie żadnych doniesień przyimować już nie maią; anarchia i bunty zgaſzone niech zasłona pokryie nieprzebita. A ponieważ odnawiałaby się pamięć klęsk naſzych, gdyby ludzie Tronów zasłużeni prosbę podawali, przypominaiąc wierność swoię; Król Jmć ich uwalnia od tego; sam albowiem nie przestaiąc na łaskach już wyświadczonych, pamiętać będzie o każdego cnocie, i wdzięczność domierzy. Uznaią tu poddani chęć Monarchy poiednania umysłów, i rządzenia spokoynie narodem ukochanym. ,,

Acton.

Ociec S. był z wizytą w Rzymie u Wiktora Amedeusza nowego Króla, przyięty na dole wschodów od niego z Małżonką. — Wice Prezydent Melzi kommissyą wyznaczył, która roztrząsnąć powinna pretensye Grisonów do dóbr zkonfiskowanych w Valtelinie, i Bormio. — Ligurowie d. 29 Czerwca ogłosili konstytucyą uroczyście; Prezydent rządu Pareto przemówił do Narodu; zachęcaiąc ziomków, ażeby spokoynie i zgodnie kosztowali owoców nowego prawa. — Salicetti Poseł Francuzki obiecywał Ligurom bespieczeństwo i handel kwitnący. Senatorowie zatém wykonali przysięgę na zachowanie konstytucyi; wóyska poszły za ich przykładem; Senat przystąpił do wyboru wyższych urzędów. Nazaiutrz rozrzucono w mieście list pisany od rządców Liguryiskich do Konsula Buonaparte 17. Pazdziern. 1801. ,, Prawa nas uszczęśliwią; lecz do ich wykonania cnotliwych ludzi potrzeba. Któż ich lepiey wybrać nam zdoła, ieśli nie mąż wielki, który własney Oyczyźnie się zasłużył? Ważący los Francyi i narodów z nią wielu, chciey poświęcić chwilę iedną na uszczęśliwienie Ligurów, stałych Francyi zprzymierzeńców. Day urzędy; prostuy kroki nieśmiałe na tey drodze, którą sam chwalebnie przebiegłeś. Ufność naszą usprawiedliwi twoia cnota, i przykłady przodków, którzy wybor podobny dawniey oddali trzem wielkim Mocarzom. Lecz w 16 wieku nie znalazł się w Europie Buonaparte; a Genua takiego zprzymierzeńca nie miała, któryby chciał szczerze zapewnić narodową niepodległość. ,, — O zamieszaniach w Sardynii panuiących, ruszeniu woyska na rokoszany, zamknięciu portów, zmyslone pogłoski były.

Dokończenie konstytucyi Liguryiskiey.

8. W RPtey 3 Collegia wielkie będą; właścicielów, z których każdy mieć przynaymniey powinien maiątku 120 tyś. liwr. kupców, uczonych, z liczby prawników, w naukach wyzwolonych i umieiętnościach doskonałych złożone. Właścicielów będzie 200, tyleż kupców, uczonych 100. każdy 30 letni. Co lat 2 raz zgromadzić się powinni; Senat ich może zwoływać nad zwyczay w potrzebie; obrady tylko 10 dniowe; iedno Collegium od drugiego mil 2 oddalone będzie; obiorą Senatorów, i 3 Kandydatów, z których iednego Senat naznaczy Dożą. Reprezentanci w Collegiach dożywotni; co lat 6 będzie elekcya nowych na mieysce zmarłych, lub przez Cenzurę oddalonych z urzędu; prawo przepisze sposob elekcyi, i przymioty kandydatów. 9. W każdey iurysdykcyi obywatele obiorą co lat 3 Consultę, naywięcey z osob 75; kto chce bydź obranym, mieć ma dochodu 3 tys liwr. albo urząd z pensyą; albo nakoniec lat 5 Kapitanem bydź okrętowym. Ta Consulta ułoży listę potrzeb kraiowych w swoiey iurysdykcyi, i prześle rządowi; wybierze deputatów do Consulty narodowey. Ta składać się ma z 60 do 72 osob; Senat ią zwoływać i limitować może. Raz na rok zebrana uważy stan narodu, proiekta do praw podane roztrząśnie przez 9 Prokuratorów z grona swoiego wybranych. Prezydować ma Orator ieden na całą ſessyą wybrany. W Consulcie nikt pensyi nie bierze.

10. Collegia co lat 2 wyznaczą 7 Syndyków 40 letnich, 10 tyś. dochodu maiących. Ci mogą zganić dwie osoby w Consulcie narodowey, tyleż w każdey Cousulcie po iurysdykcyach, i w każdym trybunale; zaczém następuie onych złożenie z urzędu. Sessya tylko 10 dniowa Dziennik czynności drukiem ogłoszą. Consulta w niezwykłym przypadku Syndyków rozsyła po iurysdykcyach; w naganieniu iednomyślnemi bydź maią; gdy tylko będzie większość głosów, rzecz rozwiąże Consulta narodowa o wyższych urzędach; o niższych zaś Consulta iurysdykcyi. 11. Sędziowie obieraią się dożywotni. Dla całey RPtey ieden trybunał naywyższy; ten sądzi wszystkie sprawy apellacyine. Będą trzy trybunały rewizyine, ieden apellacyiny, 6 iurysdykcyinych sądów, ieden pierwszey instancyi w każdym powiecie. Trybunały handlowe sądzą ostatecznie sprawy kupieckie. Oddzielny sąd na sprawy gdzie całego narodu iest interes; osobne dla woyskowych. Oprócz tych sądów, innych Konstytucya nie przyimuie.

12. Religia w kraiu Katolicka. Dobra duchownych świeckich, seminaryów, nie mogą bydź przedane. 13. Ligurowie handel maią w uczciwości i opiece. W Genui założą zbroiownie morskie; RPta utrzymywać ma flottę złożoną przynaymniey z 2 okrętów od 74 armat, 2 fregat, 4 korwet. 3 milliony corocznie da na woysko morskie; maytków zpisze w całym kraiu. 14. Podatki guntowe i innego rodzaiu prawo postanowi; dochod roczny przenosić powinien 9 mill: liwr: Genueń. Kommissya rachunkowa przez Consultę wybrana corocznie przeyrzy regestr dochodu i wydatku. Rząd płacić będzie procenta od długów publicznych, i te które się należą od banku S. Jerzego. 15. Konstytucya każdemu zaręcza wolność cywilną: Przepisze iakim sposobem aresztować trzeba obwinionych o występek, i przed sądem stawić. 16. Zrzódłem kraiowey pomyślności i szczególney iest oświecenie i nauka. Założy się więc

w Genui Instytutum narodowe. 17. Konstytucya zaręcza własność spokoyną nabywcom dóbr narodowych. 18. Prawa porządkowe dla kraiu Senat napisze, i za rok naydaley ogłosi. 19. Senatorów na ten raz pierwszy naznaczamy: Cattaneo, Doža, Alvigini, Assereto, Balbi, Cambiaso, Celesia, Corvetto, Dagnino, Aste, Rue, Marini, Durazzo, Terroti, Travega, Gandolfo, Landgladé, Lupi, Maghella, Maglione, Massone, Montaldo, Morchio, Pareto, Piaggio, Remedi, Riccardi, Rossi, Serra, Spinola, Taddei.

Buonaparte.

z Berne 6. Lipca.

Ponieważ konstytucya nowa większością głosów od narodu przyiętą została, zatém rada mnieysza ogłosić ią kazała po wszystkich Cantonach uroczyście, a Prefektowie rapport przyślą do Ministra policyi i sprawiedliwości. Zawczora zgromadził się Senat raz pierwszy. Prezydent rady mnieyszey Renger zagaił. Dniem pierwey Rada wyrok napisała przeciw posłowi RPtey u Dworu Wiedeńskiego, Diesbach. Ten ponieważ nie uznawał rządu nowego, statecznie przywiązany do strony Redinga, roskazano ażeby stanąwszy przed trybunałem Cantonu Berneńskiego, usprawiedliwił swoy postępek. Dziś Senat, wezwawszy podwakroć do grona swoiego kollegów, którzy urzędu przyiąć nie chcą, w liczbie osob 21 przystąpił do wyboru rządców naywyższych. Dolder miał głosów 12, i został Landamanen, Ruttiman, Fuesli Stathalterami. Jest nadzieia że rząd Francuzki pochwali i wesprze powagą swą czynności Szwaycarów.

z Paryża 9. Lipca.

Minister Talleyrand Perigord z Posłem Tureckim traktat podpisał. Francya zyskuiąc żeglugę wolną dla siebie na morzu Czarném, gwarantuie całość Państwa Ottomańskiego w Europie, przyrzeka pomoc w niebespieczeństwie, ofiaruie pośrzednictwo do uśmierzenia domowych rozruchów, mianowicie z Passwanem Oglou. — Lucian Buonaparte przez Trybunów obrany Administratorem legionu honorowego. — Między wielo osobliwościami, które nam w Rzymie wydarte, wróciły teraz Neapolitańczykowie, iest posąg Pallady, dzieło dłota Greckiego, marmurowy, przed 4 lat znaleziony w Valletri, zdaniem znaiących się równy Laocoonowi i Apolinowi z Belvederu. — Obywatele miasta Montpellier oświadczaiąc wdzięczność za pokóy, zwycięztwo, i liczne dobrodzieystwa pierwszemu Konsulowi uradzili postawić monument wspaniały nad grobem, w którym u nich spoczywaią zwłoki śmiertelne Oyca iego, z krótkim napisem: *Wynidź z grobu i ciesz się; podniosł ciebie Napoleon do nieśmiertelności.* — Minister policyi pilnie postrzega duchownych, ażeby z granic nie wykraczali: w Dijon kazał osadzić w więzieniu mieyskiém Plebana, który z ambony trzem obywatelom zabronił wchodzić do kościoła, zapowiadaiąc że po śmierci nie będą grzebieni. Podobnym sposobem oddano do sądu w naszey stolicy drugiego Plebana, który na kazaniu śmiał mówić przeciwko duchowi Ewangelii, i zamiarom rządowym, zapominaiąc, że Konsul pragnie wieczney oddać niepamięci co iuż minęło w rewolucyi.

Pisma Niemieckie mówią wiele o indemnizacyach, zawsze z niepewnością, wątpliwie, sprzecznie. Nauczyło doświadczenie, że interessa ważne układaią się lepiey w gabinetach między wielkiemi Mocarstwami, niż na ziazdach walnych i Kongressach, gdzie zwyczay, formalności, etykieta, nieprzeyrzane okoliczności, pospiech zpóźniaią. Chociaż Seym Ratysboński wyznaczył deputacyą do ułożenia indemnizacyi, potwierdził Cesarz; uznalismy że ten szrodek niedostateczny iest do zaspokoienia pretensyi, pogodzenia proiektów, umorzenia sporów, mianowicie zaś dochowania sekretu częstokroć bardzo potrzebnego w podobném dziele. Żaden z Xiążąt Rzeskich, ociągać się nie będzie z przyięciem ofiarowanych dzierżaw w nagrodę; nie każdy mile przyimie wiadomość przed czasem rozgłoszoną w świecie, czego pragnie, i iaką do kogo rości pretensyą. Hannower ieden oddalił się od tego prawidła, iam oświadczaiąc głośno prawa swoie do Osnabrucka, Hildesheim, Corvey. Noty w tey mierze podane dworom: Wiedeńskiemu i Berlińskiemu, dowodzą, że Dwór Londyński nie spodziewa się rozszerzyć Elektorat Hannowerski w Niemczech; inaczey bez podawania not pomienionych, udałby się prosto do Paryża; iak czynią inne Dwory cokolwiek zyskać chcące. Dziś niewątpliwie każdy z Xiążąt Rzeskich wie co ma otrzymać w nagrodę. Hannower ponieważ dotąd oney szuka, wniosek słuszny, że interessa iego poszły w niepamięć. W Paryżu skończył się interes ważny tych indemnizacyi, które w drugim wieku, gdy rządzący mniey pokoy lubili, Europę całą przemienić mogły na teatr okropney woyny; pamiętna Rzeszy 30 letnia. Długo trwaią y traktat Westfalski nie zamknął drzwi kłotniom i niezgodom. Dziś Francya bardziey niżeli pod Ludwikiem 14. opiekuie się losem Państw Niemieckiego. Ktokolwiek prosto poszedł do Paryża, skończył dzieło lepiey i prędzey. Próżne więc pytanie: czyli Deputacya Rzeska będzie zniesiona przez *Conclusum*, albo też, czyli Seym roztrząsać zechce rzecz między Mocarstwami ułożoną. Deputacya i Seym znaiąc myśl i wolę wyższą, nie zwłocznie umowy szczególne w prawo zamienić muszą dla całey Rzeszy święte.

Admirał Villaret z Brestu wychodzi pod żagle do Martiniki, którey został Generał Kapitanem; prowadząc 3 okręta liniowe, kilka fregat, i mnieyszych statków, z woyskiem na załogę potrzebném. Pierwszy Konsul rozkazał z wyspy Tabago 10 młodzieńców umieścić w Pritaneum. Tenże naznaczaiąc 4 Departamentom od Niemiec oderwanym nad Renem granice, iakie dotąd miały, wspomina, że część Departamentu Roer dostać się powinna Batawom. — Godne uwagi iest zdanie o rządzie, stanie Francuzkiego narodu, iednego z przednieyszych Państw Angielskich. Gdzie rządzą, y, powiada, ziednał ufność u współczesnych, potomkom obiecuie trwałą szczęśliwość, tam obywatel każdy będzie spokoyny. Niestałość prawidel rządowych, zawsze iest niebezpieczną. To przyszłość podobna iest mieczowi nad głową Damoclesa zawieszonemu. Z tego dziś względu Francuzi prawie wszyscy wiążą się do Konsula swoiego. Człowiek co zasłuayl się Oyczyznie naywięcey, nie iest panem losu własnego. Ogromne mnóstwo publicznych interessów zatrudnia myśl, zaymuie duszę iego; taki człowiek dobrem iest należącém do wszystkich powszechnie; nikt od niego niechce się odrywać. Postępuie machina wielka; tu nawet sprzeczne elementa muszą zmierzać do celu iedynego; Geniusz ieden wszystko unosi i porywa. Niechże ten geniusz potężny zniknie, opadaią sprężyny, mieszaią się elementa, machina niszczeie. Kiedy się zastanawiam, iak z wysokiego stopnia potęgi, sławy i pokoiu Francya zpaść może w iedną chwilę, wyznać powinienem, że los naymnieyszego narodu szczęśliwszy, godnieyszy zazdrości iest, nad stan RPtey dziś kwitnącey i ogromney.

z Hagi 12. Lipca.

D. 5 był strasznym dla miasta Flessingue. Przybył do portu okręt Angielski; zdało się Francuzom że ładowny towarami zakazanemi; pod straż biorą. Inaczey myśląc pospólstwo Batawskie, strażników zpędza z okrętu. Kommendant twierdzy, załodze cały pod bronią stawać każe, lud broń w arsenałach bierze; iuż przychodziło do krwi rozlania. Znalazł się na szczęście mąż taki, co rozhukany gmin ucilzył; a ten jest nasz ziomek De Wit; imie w dzieiach Batawskich wielkie i kochane. Powróciła spokoyność; okręt oddano Francuzom. Spodziewamy się wkrótce ogłoszenia traktatu, którym Hiszpania Louisianę ustępuie Francuzom; Bernadotte, albo Victor będzie będzie Wielkorządcą osady. Macdonald co niedawno poślubił wdowę Generała Joubert,

u nas ma kommenderować. W Malines wspaniała była installacya nowego Arcy Biskupa. Weteran 80. letni Roquelaure powszechnie jest kochany; miasto Bruxelles darowało jemu srebro stołowe, szacunku 25. tyś. liwr.

Buonaparte wydał przepis względem legionu honorowego. 16. orszaków będzie, każdy ma obeymować 5. albo 7. RPtey Departamentów; orszak 16. przydano dla Piemontu, mieszkać będą żołnierze w Pałacach narodowych; imiona ich wyryć kazano na kolumnach marmurowych. — W Paryżu wyszło urządzenie względem podatków, jakie były Piemont ma odtąd wnosić do skarbu publicznego; gruntowy, ruchomy, zmnieyszono w 5. części; pierwszy nie ma wynosić nad 9. millionów liwr: Piemont. Które maią się do Francuzkich jak 20. do 23. i ¾. osobisty podatek million 200. tyś.

Dokończenie mowy K. S. Portalis.

Przywracaiąc rozmaite obrządki do kraiu, rząd zapomnieć nie mógł o religii Zydowskiey; ten lud ma równe z innemi obywatelami prawo sprawowania bez przeszkody obrządków swoich, Konstytucyą zaręczone. Zydzi są narodem oddzielnym na świecie, z drugiemi u których przebywa niezmieszanym. Rząd był powinien dawność odwieczną jego poważać. Pośrzód rewolucyi naystraszliwszych, rozwalin i klęski powszechney, przetrwał wieki, chlubiąc się, że religia jego, prawa, ustawy, zwyczaie dziś są też same bez wielkiey odmiany, jakie były w czasach starożytnych, że Stwórcę samego miał i zawsze uznawał jedynym dla siebie prawodawcą.

Reszta później.

Po zmarłych rodzicach Dobrzańskich pozostali Synowie: Józef, Albin, Karol, z powodu śmierci Opiekuna Karol z domu oddalony znayduiąc się w Pcie Wiłkomirskim u JJWW. Morikonich Podkomor. uprasza familią i kogo dóydzie ninieysze uwiadomienie, ażeby jemu o życiu braci jego donieść raczyli. Adres w Wilnie do Staro-zakonnego Leyby Jankielewicza na Niemieckiey ulicy Nro 313.

Opuszczone i w ruinę podane, przez Obywateli, w śrzodku miasta Wilna i po przedmieściach Possesye, zmuszaią Magistrat Wileń: , do wydania przez ninieyszą publikacyą ostrzeżenie: że gdy Prawem Konst: 1764. Ru postanowionym jest; aby Possesye w mieście Wilnie będące, ruinie podane, za nieprzystąpieniem przez Aktorów, do należney onych reparacyi, przez miasto plus offerenti były sprzedawane; dla tego Magistrat, w exekucyą tego tego prawa, ogulnie wszystkich maiących w tym mieście i na przedmieściach Pałace, Kamienice, Domy drewniane i Place; a przez opieszałość ruinie i spustoszeniu pozostawione; aby naydaley do upłynienia roku, od daty ninieyszey publikacyi, starali się porzuynowane zreparować, a puste place należycie zabudować; ostrzega. W przeciwnym zaś zdarzeniu; Magistrat ogłasza, iż wszelkie Posessye zruynowane, i Place puste; zaięte i przez publiczną licytacyą, w skutek prawa Konst: 1764. Ru sprzedane będą. 1802. Julii 2-dnia.

Magistrat Wileński, tak dla powszechney Obywateli wygody, jakoteż należnego porządku, za wolą Litewskiego Guberńskiego Rządu, w Roku przeszłym udeterminowawszy sporządzić księgę Posessyonalną miasta Wilna; z opisaniem należytym na każdą Posessyą służących praw, i Dokumentów; i do tego dzieła, naznaczywszy Urzędników, Burmistrza Macieia Pawłowskiego, i Radcą Marcina Brzoziewskiego; gdy od onych odebrał wiadomość, że większa część Obywateli, dotąd Praw służących na Posessye, dla zapisania do księgi Posessyonalney, nieokazali; i nie znieśli; przez co czyni się zamitrężenie, w rychłym ukończeniu takowey księgi, Magistrat zatym przez ninieyszą publikacyą ostatecznie ponawia; poprzednicze zalecenia z tym, aby każdy Obywatel naydaley w przeciągu dwóch Miesięcy, od daty ninieyszey, do wzmienionych Urzędników, Burmistrza Pawłowskiego, i Radcy Brzoziewskiego zkomportował i okazał Prawa, na Posessyą swą służące dla zapisania onych w księgę posessyonalną, które natychmiast po zapisaniu do księgi każdy nazad odbierze: ostrzegaiąc zarazem; iż po upłynieniu takowego czasu, do tych, którzy nie zkomportuią praw dla zapisania, za posrzednictwem Policyi póydzie exekucya, jako do nieposłusznych nakazom Zwierzchności, i dla tego każdy, który wniosł i wniesie prawa do przeyrzenia, wziąć powinien świadectwo od Urzędników, iż Prawa były prezentowane i w księgę zapisane zostały. 1802. Julii 2. dnia.

Kredytorowie i Pretensorowie z Dóbr zeszłego Aloizego Sulistrowskiego Pisarza Litt: szukaiący satysfakcyi, obwieszczaią się; iż Sąd Exdywizorski w dobrach Szemettowszczyźnie w Powiecie Zawileyskim sytuowanych evystuiący; ostateczny swóy wyrok w całey Sprawie ze wszystkiemi Kredytorami, i Pretensorami, oraz z Debitorami zeszłego Aloizego Sulistrowskiego Pisarza Litt: pod decyzyą oddanemi w dniu 27. Julii, teraznieyszego 1802. Roku ogłaszać i czytać będzie. Na który termin, ażeby wszyscy Kredytorowie; iako z natury Konkursowey, do zaprzysiężenia swoich pretensyów obowiązani sami osobiście; nieletnich zaś Pretensorow Opiekunowie, lub Plenipotenci obecnie stawili się, i wypadaiące dla siebie wydziały odebrali. Sąd Exdywizorski ostrzega i uwiadamia. Pisan w Szemettowszczyźnie d. 29 Junii 1802. Roku.

W teraznieyszym miesiącu Lipcu zaczyna się prenumerata Gazet zagranicznych i kraiowych na ostatnie dwa Kwartały teraznieyszego roku; ktoby chciał które z nich utrzymywać, wcześnie udać się raczy do Pocztamtu Litewskiego w Wilnie. Kuryer Litewski wydaie się regularnie we Srzodę i Sobotę po godzinie 3ciey z południa. Abbonować trzeba z pocztą na półrocze, na mieyscu kwartalnie; z pocztą kosztuie na dwa kwartały złłch 80. Zagranicznych Gazet regestr dawniey był ogłoszony.

Dokończenie Reskryptu J. IMPERATORSKIEY MOŚCI.

Po szóste: Obywatele przyymuiący życzących osieśdź na ich gruntach. Mogą zawierać z nimi umowy o powinności do pewnych lat, i takowe umowy przedstawować Sądom Niższym ku zapisaniu, i dla rozwiązania w przyszłości wydarzyć się mogących sprzeczek, podług ustaw o kontraktach postanowionych.

Reszta w następuiącym Numerze.